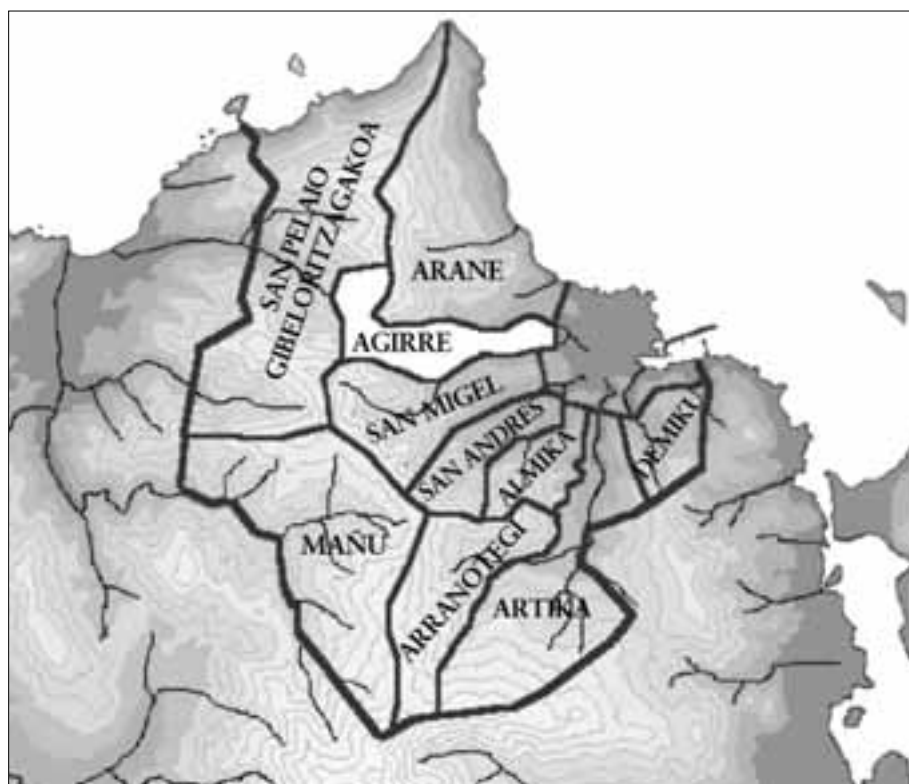

AGIRRE auzoa

Agirre auzoa

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D)

Ohar ling.: Leku-izen honetan bokal itxia ireki egin da (-i- > -e- > -a-) asimilazioz:

Agirre > Agerre > Agarre

Oharrak: **Ametzaga** eta **Landabasoko** erreken artean kokatuta, **Arane** eta **San Migel** auzoen bitartean, **Zumarrietako landatik** mendebaldera **San Pelaio** aldeko isuriko zati bat ere (**Txaoleta** izeneko baserrien eremua) hartzen du auzo honek.

Agirre auzoa, **Aranekoa** bezala, Bermeoko hiribilduko auzoa izan ohi da; “barrios de la villa” deitzen ziren eta, beraz, Talako Andra Mariako elizbarrutikoak ziren.

Bederatzi dira auzo honetako baserri historikoak: **Sagargane** parajearen ekialdetik, **Agirre** izenekoak: **Pellune**, **Arrietane**, **Auzoko**, **Agirrebarrenengo**; eta mendebaldetik, **Pedru**, **Igartu**, **Luzarraga**, **Etxebarrimotzene** eta bere errota (gaurko **Errotatxu**); XVIII. mendearan amaieran **Agirrebekoa** izeneko (seguruenik gaurko **Kalene**) gehitzen zaie. Azkenik, XIX. mendean eraiki ziren baserriak daude: **Bastegieta/Igartuko etxezarre** (gaur desagertua), **Kantare**, **Makatzaga**, **Txaoletagoiko**, **Txaoletabeko**, **Saitu** izenekoak, **Artone** eta **Ormaetxe** (1888an eraikia, azken hau).

1856an, Agirre auzoak 17 baserri eta 104 biztanle zituen⁹²².

Ahozkoa:	“ Agarré ”	028, 164
	“ Agárre ”	025, 161, 166

Idatzizkoa:

1493	<i>Aguirres, moradores de</i>	<i>VEKA R.R. Ejec. L54/7 (SM) 1b</i>
1618	<i>Aguirre, término de</i>	<i>BUA 1161/6. Cancel. de censos 96</i>
1625	<i>Aguirre, término de</i>	<i>BFA. Bust 12/1 88</i>
1643	<i>Aguirre, término de</i>	<i>BFA. Bust 180/35 67</i>
1653	<i>Aguirre, término de</i>	<i>BEHA A-61/10-3 70</i>
1676	<i>Aguirre, término de</i>	<i>BUA 910. Escrituras de censos 72b</i>
1690	<i>Aguirre, término de</i>	<i>BFA. K. 583/25 15</i>
1726	<i>Aguerres, término de</i>	<i>BEHA A-73/2-65</i>
1739	<i>Aguirres, barrio</i>	<i>BUA 1560. Libro de cuentas 305b</i>
1740	<i>Aguirre, barrio de</i>	<i>BFA. K. 377/8 85b</i>
1753	<i>Aguirres, varrio de</i>	<i>BFA. K. 216/1 3b</i>
1754	<i>Aguirres, término de</i>	<i>BFA. K. 217/1 54b</i>
1768	<i>Aguirre, viñas llamadas</i>	<i>BFA. Bust 367/1 3b</i>
1779	<i>Aguirres, término de</i>	<i>BUA 842. Cuentas 116b</i>
1779	<i>Aguirres, barrio</i>	<i>BFA. Bust 195/3 194b</i>
1797	<i>Aguirres, camino de</i>	<i>BUA 1136. Libr. y recibos 62</i>
1802	<i>Aguirres, barrio</i>	<i>BUA 1136. Libr. y recibos 70b</i>
1822	<i>Aguirre, barrio</i>	<i>BUA 1313/3. Contribuciones 63</i>
1836	<i>Aguirre, término de</i>	<i>BUA 37/3. Gubernativo 62</i>
1844	<i>Aguirres, barrio</i>	<i>BIBL YrJA 52-54</i>
1856	<i>Aguirres, barrio</i>	<i>BUA 37/ N° de calles, edif., hab.</i>
1857	<i>Aguirres, barrio</i>	<i>BFA. Bust 593/18 2b, 4</i>
1860	<i>Aguirres, barrio</i>	<i>BUA 5. Rotul. de calles (1860)</i>
1895	<i>Aguirres, termino de</i>	<i>BAHP.N.BL 7550 196b</i>
1904	<i>Aguirres, barrio</i>	<i>BAHP.N.BL 8576 819b</i>
1969	<i>Aguirre, nucleo rural</i>	<i>BUA 1432/54 4</i>
1973-74	<i>Agarre, barrio</i>	<i>BIBL ErA.EtnB 226</i>

922 BUA. 37/ N° de calles, edif., hab.

Agirre (baserria)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-3)

Ohar ling.: Ik. **Agirre** auzoa.

Oharrak: Auzo honetan lau baserri daude **Agirre** izenaz ezagutzen direnak: **Pellune**, **Arrietane**, **Auzoko** eta **Agirrebarrenengo** (gainera, **Saitu** eta **Kalene** ere agertzen dira zenbaitetan **Agirre** izenaz). Dokumentazio idatzian, **Agirre** izen soilaz azaltzen direnean, zein den zehaztu gabe, zaila gertatzen da baserria identifikatzea.

XVIII. mendeko aipuetan baserri hauek zerbait zehaztuago agertzen diren arren (jabearen izena, behekoa edo erdikoa,...), ez dago argibide handiegirik oraindik zein etxez ari diren. XIX. eta XX. mendeetako datuak besteekin parekatuz, agiriek behin eta berriz “*Aguirre de Anasagasti*” izenaz ematen dutena **Auzoko** dela pentsa daiteke, eta “*Aguirre de Zurbituaga*” legez agertzen dena, **Arrietane**. Fitxa horietan ematen dira, hortaz. Aparteko fitxa du, ordea, “*Aguirre de Ugarte*” izenekoak, ez baitugu baserri hau zein den argitu.

Jabeen erreferentziarik gabe eta Agirre izen soilaz agertzen direnak ere, aparteko fitxa honexetan azaltzen dira. Kasu hauek, hortaz, agertzen diren eran ematen dira, zein den identifikatu gabe.

Idatzizkoa:

1514	<i>Aguirre, casería de</i>	<i>BIBL Fog1514 235</i>
1637	<i>Aguirre, casería. Marina de</i>	<i>BEHA A-78/6-6</i>
1643	<i>Aguirre, casería</i>	<i>BFA. Bust 180/35 67</i>
1645	<i>Aguirre, casería</i>	<i>BFA. Bust 201/54 119b</i>
1701	<i>Aguirre de Ugarte</i>	<i>BUA AL. 1680-1710 235b-237b</i>
1702	<i>Aguirre de Ugarte</i>	<i>BUA AL. 1680-1710 275-281b</i>
1704	<i>Aguirre, casería.</i>	<i>BFA. K. 3174/6 47b</i>
1749	<i>Aguirres, casería.</i>	<i>BEHA A-82/9-3 30b</i>
1775-1831	<i>Aguirre, casería.</i>	<i>BUA 915. Hipotecas. 1775 23b</i>
1790	<i>Aguirre, casería.</i>	<i>BEHA A-741/48-2</i>
1831	<i>Aguirre, caserío</i>	<i>BEHA A-741/48-02</i>

Agirre / Auzoko (baserria)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-3)

Ohar ling.: Ik. **Agirre** auzoa. *Auzoko* izenean diptongoa itxita ere jaso da: *au-* > *eu-*.*Ausoko* > *Eusoko*

Oharrak: **Agirre** auzoko baserri historikoetakoa da. *Agirre*, *Obiako* eta *Auzoko* izenez ezagutua. Auzo honetan lau dira Agirre izena duten baserriak: **Agirregoiko** (Pellu) eta **Agirrebarrenengo** alde batera utzita, erdiko bien artean (**Arrietane** eta *Auzoko*) nahasmena sor daiteke identifikatzeko orduan. Uste da, 1676ko “*de abaxo*” *Auzoko* dela, beherago dagoen **Kalene** eraiki gabe baitzegoen garai horretan. Era berean, 1796ko fogeran “*Aguirre becoa*” gisa azaltzen dena, berau behar du izan, ordena geografikoan ematen baitira Agirre izeneko baserriak: “*Aguirre goicoa, Aguirre erdicoa, Aguirre becoa, Barrenengo, Aguirre, que es nueva*” (*Pellune, Auzoko, Arrietane, Agirrebarrenengo* eta *Kalene*). *Agirre erdiko* izena ere nahasgarria gertatzen da, batzuetan *Arrietane* izendatzeko erabiltzen delako eta besteetan *Auzoko* baserriari dagokiolako.

Ahozkoa:	“ Agarré ”	038
	“ Ausokó ”	032, 060
	“ Eusokó ”	038
	“ Olikuéne ”	038

Idatzizkoa:

1676	<i>Aguirre de abaxo, casa de</i>	BUA 910. <i>Escrituras de censos 72b</i>
1701	<i>Aguirre de Anesagasti, cas. de</i>	BUA AL. 1680-1710 235b-237b
1702	<i>Aguirre la de Anesagasti, cas.</i>	BUA AL. 1680-1710 275-281b
1745-46	<i>Dom. de Anesagasti, cas. de</i>	BFA. Fg.
1752	<i>Obiaco, Dom^o de Anesag., cas.</i>	BEHA A-62/44-3 4
1775-1831	<i>Aguirre Obiaco, cas.</i>	BUA 915. <i>Hipotecas. 1775 39</i>
1796	<i>Aguirre becoa, cas.</i>	BFA. Fg.
1809	<i>Obiaco, cas.</i>	BUA 1561. <i>Cuentas 60b-61</i>
1823	<i>Obiacua, cas.</i>	BUA 5. <i>Riqueza territorial 27</i>
1824	<i>Obiaco, cas.</i>	BEHA A-72/32
1847-1874	<i>Obiacone, Obiacua, cas.</i>	BUA 5
1854	<i>Obiacoene, cas.</i>	BUA 946. <i>Ced. vecindad</i>
1857	<i>Aguirrierdicoa, cas.</i>	BUA 1851. <i>Padron</i>
1857	<i>Obiacua, camino de</i>	BUA 888/28 1b
1859	<i>Aguirre erdico, cas.</i>	BUA 5. <i>Nuevo Nomenclator</i>
1860	<i>Aguirre Erdico, cas.</i>	BUA 5. <i>Rotul. de calles (1860)</i>
1881	<i>Aguirre-erdico, cas.</i>	BUA 929
1897-98	<i>Aguirre-erdicoa, cas.</i>	BUA 10. <i>Nomencl. 1897-98</i>
1901	<i>Obicuenta-aguirre-erdicua, cas.</i>	BAHP.N.BL 8570 94b
1910	<i>Obicuenta, cas.</i>	BUA 1032. <i>Fincas rústicas</i>
1910	<i>Obicuenta-Aguirre-erdicoa, cas.</i>	BUA 866. <i>Fincas rústicas</i>
1922	<i>Aguirre, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/2
1925	<i>Obicuenta (Aguirre erdicoa), cas.</i>	BFA. E. KZ. C/21
1934	<i>Obicuenta, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/76
1938	<i>Obicuenta, cas.</i>	BUA 1685. <i>Fich. sanit.</i>
1938-39	<i>Obicueane, cas.</i>	BUA 1240. <i>Cos. del maiz</i>

Agirre (errota)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (C-3)

Ohar ling.: Ik. Agirre auzoa.

Oharrak: Mendeak dira desagertuta dagoela. *Agirre*ko errota hau, dirudienez, **Landa-basoko errekan** egon zen, 1644ko agiri batean, **Azatarro** izeneko parajea deskribatzeko aipatzen baita:

“Venta de dos pedazos de tierras, la una labrada en Acatarro, linda por la cavecera con el camino real y por la ondonada el arroyo que vaxa desde el molino de Aguirre para Vermeio. Tierras bazias que entre ellas y por medio esta el camino real de Acatarro y Elorza. La otra tierra que es bardal, en Elorza, linda por cavecera con tierras (...) del termino de Miraflores” ⁹²³

1701ean, paraje honetan, edo zerbait mendebalderago, **Telleria** inguruan, beste errota bat ere aipatzen da, **Azatarrokoa**: *“la casa de Azatarro de Arguina y su molino”*⁹²⁴, eta, 1729an *“molino de texeria de Azatarro”* ⁹²⁵. Izan daiteke, Agirrekoa eta Azatarrokoa, errota bera izatea.

Idatzizkoa:

1629	<i>Aguirre, molino</i>	BFA. 315/1/5
1629	<i>Aguirre, molino</i>	BIBL ZbA1 240
1644	<i>Aguirre, molino</i>	BFA. Bust 200/314 180-180b

923 BFA. Bust 200/314; 180-180b.

924 BUA. AL. 1680-1710; 235b-237b.

925 BFA. K. 3174/6-3103/2; 185b.

Agirrebarrenengo (baserria)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-3)

Oharrak: Auzoko baserri historikoetakoa da. *Agirre* izenekoan artean ekialdekoena izan zen **Kalene** baserria eraiki baino lehen. Auzoko beste etxeren bati, zenbaitetan, “*de abaxo*” edo “*becoa*” deitu izan zaion arren, baserri honen izena garbi bereizten da horietatik, “*Barrena*” edo “*Barrenengo*” deituraren bitartez.

Ahozkoa: “*Barrenéngo*” 060

Idatzizkoa:

1701	<i>Aguirre barrena, cas.</i>	BUA AL. 1680-1710 235b-237b
1702	<i>Aguirre barrena, cas.</i>	BUA AL. 1680-1710 275-281b
1704	<i>Aguirre Barrenengoa, cas.</i>	BFA. Fg.
1745-46	<i>Aguirre Varrenengoa, cas.</i>	BFA. Fg.
1752	<i>Barrenengoa, cas.</i>	BEHA A-62/44-3 48
1775-1831	<i>Aguirre Barrenengoa, cas.</i>	BUA 915. Hipotecas. 1775 14b
1777	<i>Aguirre barrenengoa, cas.</i>	BFA. Bust 209/26 82b
1795	<i>Barrenengoa, cas.</i>	BEHA A-62/44-3
1796	<i>Barrenengoa, cas.</i>	BFA. Fg.
1809	<i>Barrenengua, cas.</i>	BUA 1561. Cuentas 60b-61
1820	<i>Aguirrebarrenengoa, cas.</i>	BFA. Bust 409/17
1824	<i>Barrenengua, cas.</i>	BEHA A-72/32
1841	<i>Barrenengoa, cas.</i>	BFA. Bust 568/14
1847-1874	<i>Barrenengua, cas.</i>	BUA 5
1854	<i>Barrenengoa, cas.</i>	BUA 946. Ced. vecinales
1857	<i>Barrenengoa, cas.</i>	BUA 1851. Padron
1859	<i>Barrenengua, cas.</i>	BUA 5. Nuevo Nomenclator
1860	<i>Barrenengoa, cas.</i>	BUA 5. Rotul. de calles (1860)
1869	<i>Barrenengoa, cas.</i>	BUA 1289. Red. Canon
1881	<i>Barrenengua, cas.</i>	BUA 929
1895	<i>Barrenengua, cas.</i>	BUA 929 o.s.
1897-98	<i>Barrenengoa, cas.</i>	BUA 10. Nomencl. 1897-98
1903	<i>Barrenecua, cas.</i>	BAHP.N.BL 8574 729
1910	<i>Barrenengua, cas.</i>	BUA 1032. Fincas rústicas
1910	<i>Barrengua, cas.</i>	BUA 866. Fincas rústicas
1922	<i>Barrenengoa, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/2
1938	<i>Barrenengoa, cas.</i>	BUA 1685. Fich. sanit.
1944	<i>Barrengua, cas.</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5

Agirregoiko / Pellune (baserria)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-3)

Oharrak: **Agirre** auzoko baserri historikoetakoa. Arbe eta Azeretxo familien jabetzako izan zen XVII.-XVIII. mendeetan.

Ahozkoa: “*Péllune*” 032, 037, 060

Idatzizkoa:

1682	<i>Gabriel de Arbe, caseria de</i>	BUA AL. 1680-1710 31b-34b
1704	<i>Aguirre de Arriva, cas.</i>	BFA. Fg.
1705	<i>Aguirre la de arriba, cas.</i>	BUA 1150/1. Culto y Clero
1729	<i>Aguirre Goyena, cas.</i>	BFA. K. 3174/6 186
1745-46	<i>Domº. de Arbe y Gabr. de Azerecho, cas. de</i>	BFA. Fg.
1752	<i>Aguirre goicoa, cassa de</i>	BFA. K. 216/9 10
1758	<i>Aguirre Goycoa, cassa y caseria de</i>	BFA. K. 3306/7 30
1758	<i>Aguirre Goycoa, casa y caseria de</i>	BFA. K. 3306/7 36

1758	<i>Aguirre la de Arriba, casa y caseria de</i>	BFA. K. 3306/7 18
1758	<i>Aguirre Goicoa, casa y caseria de</i>	BFA. K. 3306/7 34
1789	<i>Aguirre Goycoa, cas.</i>	BFA. Bust 218/9 3
1790	<i>Aguirre Goicoa, cas.</i>	BEHA A-741/48-2
1796	<i>Aguirre goicoa, cas.</i>	BFA. Fg.
1805	<i>Aguirre Goicoa, cas.</i>	BFA. K. 917/4 1, 3
1809	<i>Pello, cas.</i>	BUA 1561. Cuentas 60b-61
1847-1874	<i>Pelluena, cas.</i>	BUA 5
1854	<i>Pelluena, cas.</i>	BUA 946. Ced. vec.
1857	<i>Pello, cas.</i>	BUA 1851. Padron
1859	<i>Aguirre goicua, cas.</i>	BUA 5. Nuevo Nomenclator
1860	<i>Aguirregoicoa (Pello) , cas.</i>	BUA 5. Rotul. de calles (1860)
1897-98	<i>Aguirre-goicoa/Pello, cas.</i>	BUA 10. Nomencl.1897-98
1910	<i>Aguirre goicoa, cas.</i>	BUA 1032. Fincas rústicas
1910	<i>Aguirre-goicoa, cas.</i>	BUA 866. Fincas rústicas
1922	<i>Aguirregoicoa, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/2
1928	<i>Aguirre de Arriba, cas.</i>	BIBL Zba2 499
1938	<i>Pelluene, cas.</i>	BUA 1685. Fich. sanit.
1944	<i>Aguirregoicoa, cas.</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5
1934	<i>Aguirre Goicoa, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/76

Agirrepe (gaztainadia)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-3)

Oharrak: **Kalene** baserriaren azpialdean **Landabasorantz**.

Ahozkoa: **“Agarreko aspiko beresízek”** 006

Idatzizkoa:

1910	<i>Aguerrepe, heredad</i>	BUA 866. Fincas rústicas
1922	<i>Aguirrepe, castañal</i>	GJE fk:2308 L30;47
1923	<i>Aguirrepe, montazgo</i>	GJE fk:780 L11;106
1944	<i>Aguirrepe, heredad</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5

Aizeleku (parajea)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-3)

Oharrak: **Agirrebarrenengo** baserriaren azpialdean, **Bilbobidetik Agirre** auzorako bidean.

Ahozkoa: **“Aiseléku”** 032, 033, 060
“Axeléku” 038

Ametzorma (basoa)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-2)

Oharrak: Paraje honetan baserri bat egon zen XIX. mendean. 1857ko auzi batean zera adierazten du lekuko batek:

“... al pasar por la casa quemada de Amechorma vio en el cerrado Felipe Alvarez estaban paciendo unas 26 ó 30 ovejas” ⁹²⁶

Ustez, etxe hau, gerra aurrean edo —1927koa baita bere azken aipamena— desagertutako **Bastegieta** / **Igartuko etxezarre baserria** izan daiteke, ez da gauza segurua baina. Au-

rrechanua formari dagokionez, Jabetza Erregistroan euskal toponimoak ematerako orduan sarritan gertatzen den legez, eskribauaren idatzizko akatsa dela pentsa daiteke.

Idatzizkoa:

1856	<i>Armench ormacoa, argomal</i>	<i>BUA 39/3. Enajen. y conc.</i>
1903	<i>Arruechorma, monte</i>	<i>BAHP.N.BL 8574 728b</i>
1908	<i>Armazona, argomal</i>	<i>GJE fk:1300 L18;108</i>
1910	<i>Amechorma, monte titulado</i>	<i>GJE fk:173 L3;232</i>
1944	<i>Armazona, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>
1961	<i>Aurrechanua ó Sarratu-goicoa, monte denom.</i>	<i>GJE fk:3337 L40;220</i>

Areztinagusi (saila)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-3)

Ohar ling.: Leku-izen hau, ahoz, artikulua hartzen duenatarikoa da. Artikuluaren aurreko bokal itxiaren ostean epentesia txertatu da hiatoa apurtzeko, eta bokal itxi horrek asimilazioz, artikulua itxi du:

‘Aresti’ + -a > Arestia > Aresti3a > *Arestiz3e*
Arestinagosi + -a > *Artestinagosi3a* > *Arestinagosi3a* > *Arestinagosi3e*

Hitz elkartuko bigarren osagaian ‘nagosi’ aldaera jaso da.

Oharrak: **Pellune** baserriaren hegoaldean.

Ahozkoa:	“Arèstinagosi3é”	060
	“Aréstiz3e”	060

Idatzizkoa:

1789	<i>Aresti, heredad</i>	<i>BFA. Bust 218/9 11b</i>
1910	<i>Aresti-nagosi, heredad</i>	<i>BUA 866. Fincas rústicas</i>
1944	<i>Aresti-nagosi, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

Arrietane (baserria)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-3)

Oharrak: Urte berean “*Aguirre de abaxo*” izeneko etxe bat izanik (Ik. **Auzoko**), uste da 1676ko “*Aguirre Aldaurias*” *Arrietane* dela. Baserri hau, Uriartezurbituaga jauntxo familiararen loturazko jabetzakoa izan zen **Kurtzieta**, **Flores** eta **Azatarrotxu** baserriak bezala.

Ahozkoa:	“Arriétane”	037
	“Arrieténe”	038
	“Arrítane”	060

Idatzizkoa:

1676	<i>Aguirre Aldaurias, cas.</i>	<i>BEHA A-741/48-2</i>
1701	<i>Aguirre de Zurbituaga, cas.</i>	<i>BUA AL. 1680-1710 235b-237</i>
1702	<i>Aguirre de Zurbituaga, cas.</i>	<i>BUA AL. 1680-1710 275-281b</i>
1704	<i>Aguirre, cas.</i>	<i>BFA. Fg.</i>
1729	<i>Aguirre de medio, cas.</i>	<i>BFA. K. 3174/6 186</i>
1745-46	<i>Ana Maria de Medrano, cas. de</i>	<i>BFA. Fg.</i>
1796	<i>Aguirre erdicoa, cas.</i>	<i>BFA. Fg.</i>
1820	<i>Aguirres, cas.</i>	<i>BFA. Bust 288/47</i>
1834	<i>Aguirre, cas.</i>	<i>BFA. Bust 235/4</i>
1836	<i>Aguirre, cas.</i>	<i>BFA. Bust 495/84</i>
1847-1874	<i>Arrietena, cas.</i>	<i>BUA 5</i>
1852-58	<i>Ormaza Ormacoa, cas.</i>	<i>BUA 1289. Montazgos</i>

1854	<i>Arrietena, cas.</i>	<i>BUA 946. Ced. vecinales</i>
1854	<i>Ormaza Ormacoa, cas.</i>	<i>BUA 1289. Montazgos</i>
1856	<i>Aguirre, cas.</i>	<i>BUA 39/3. Enajen. y concesiones</i>
1857	<i>Arrieta, cas.</i>	<i>BUA 1851. Padron</i>
1859	<i>Arrietane, cas.</i>	<i>BUA 5. Nuevo Nomenclator</i>
1860	<i>Arriete, cas.</i>	<i>BUA 5. Rotul. de calles (1860)</i>
1897-98	<i>Arrietena, cas.</i>	<i>BUA 10. Nomencl. 1897-98</i>
1901	<i>Arrietena, cas.</i>	<i>BAHP.N.BL 8570 94b</i>
1910	<i>Aguirre, cas.</i>	<i>BUA 866. Fincas rústicas</i>
1910	<i>Aguirre, cas.</i>	<i>BUA 1032. Fincas rústicas</i>
1922	<i>Aguirre, cas.</i>	<i>BFA. E. KZ. C/2</i>
1922	<i>Aguirre, Arriete, cas.</i>	<i>GJE fk:2308 L30;47</i>
1934	<i>Aguirre, cas.</i>	<i>BFA. E. KZ. C/76</i>
1938	<i>Arrietane, cas.</i>	<i>BUA 1685. Fich. sanit.</i>

Artetxerre (otadia)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (C-3)

Oharrak: **Pintxes** azpian.

Ahozkoa: **“Artetzerré”** 042

Idatzizkoa:

1910	<i>Artecherre, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1944	<i>Artecherre, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

Artone (baserria)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-2)

Ohar ling.: Auzoan beste **“Etxezuri”** bat ere izanik, *Artone* aukeratu da fitxa bururako, ahaz bizien jaso delako.

Oharrak: **Igartu** baserriaren goialdean.

Ahozkoa: **“Ártone”** 032, 033, 060
“Etxezuri” 035

Idatzizkoa:

1847-1874	<i>Ygartu-buru, cas.</i>	<i>BUA 5</i>
1860	<i>Videcoa, cas.</i>	<i>BUA 5. Rotul. de calles (1860)</i>
1897-98	<i>Igartuburu/Bidecoa, cas.</i>	<i>BUA 10. Nomencl. 1897-98</i>
1908	<i>Echezuri-Bidecoa, cas.</i>	<i>GJE fk:1300 L18;108</i>
1922	<i>Bidecoa, cas.</i>	<i>BFA. E. KZ. C/2</i>
1923	<i>Bidecoa ó Echezuri, cas.</i>	<i>BUA 404. Fincas Rusticas</i>
1938	<i>Artone, Cesuri, cas.</i>	<i>BUA 1685. Fich. sanit.</i>
1934	<i>Bidecoa, cas.</i>	<i>BFA. E. KZ. C/76</i>

Bastegieta / Igartuko etxezarre (baserria)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-2)

Ohar ling.: Idatziz jaso den *Basteyeta* aldaera kontuan hartuta, bokal arteko -g-ren galararen ostean gelditu den bokal taldeko [y], izan daiteke epentesia adierazteko erabili izana: *Bastegieta* > *Basteyeta*.

Oharrak: Gaur desagertua, duela gutxi arte bere hondakinak hantxe egon ziren, auzokoek *Etxezarre* esaten dioten parajea. Uste da, ez da segurua baina, berau izan daitekeela 1857ko auzi batean aipatzen den etxea:

“... al pasar por la casa quemada de Amechorma vio en el cerrado Felipe Alvarez estaban paciendo unas 26 ó 30 ovejas”⁹²⁷ (Ik. **Ametzorma**).

Ahozkoa: **“Etzesarré”** 029, 030, 031, 032, 033, 060
“Igartuko etzesarré” 025

Idatzizkoa:

1847-1874	<i>Basteguieta, cas.</i>	BUA 5
1854	<i>Bastieta, cas.</i>	BUA 946. Ced. vec.
1857	<i>Amechorma, casa quemada de</i>	BFA. Bust. 593/18
1859	<i>Cantara-echevarri, cas.</i>	BUA 5. Nuevo Nomenclator
1860	<i>Cantera Echevarria, cas.</i>	BUA 5. Rotul. de calles (1860)
1876	<i>Basteguieta, cas.</i>	BUA 1313/23
1895	<i>Bajo Cantera, cas.</i>	BUA 929
1897-98	<i>Basteguieta, Cantera-echebarria, cas.</i>	BUA 10. Nomencl. 1897-98
1904	<i>Basteyeta-Barrenecua, cas.</i>	BAHP.N.BL 8576 31b
1922	<i>Igartua/Basteidi-Barrenecua, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/2
1927	<i>Basteyeta-Barrenecua, cas.</i>	GJE fk:1153 L16;92
1944	<i>Basteguieta, cas.</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5

Bakiobidea

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-3)

Oharrak: Gaurko errepidea eraiki baino lehen, Antzinako Bermeotik Bakiorako bidea, **Agirre** auzotik gorakoa izaten zen.

Idatzizkoa:

1897	<i>camino para Baquio</i>	BAHP.N.BL 8182 349b
1910	<i>camino de Bermeo a Baquio</i>	GJE fk:173 L3;232

Bizkargane (saila)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-3)

Oharrak: **Saitu** buruan, **Pintxes** gainean.

Ahozkoa: **“Biskargáne”** 042

Erromarazarreta (saila)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-3)

Oharrak: **Pellune** buruan. Ematen du leku bat bera direla idatzizko *Erromero sarreta* eta ahozko *Erromarata*

Ahozkoa: **“Erromárata”** 032, 037, 060

Idatzizkoa:

1901	<i>Erromerazarreta</i>	BAHP.N.BL 8570 97b
1910	<i>Erremoso-sarreta, heredad</i>	BUA 866. Fincas rústicas
1944	<i>Erromero-sarreta, heredad</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5

Errotabarralde (saila)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-3)

Oharrak: **Arrietane** baserriaren hegoaldetik, **Ametzaga** erreka ondoan.

Ahozkoa: “**Erròtabarrialde**” 038

Errotatxu (baserria, errota izandakoa)

Kokapena: Agirre; VII. mapa (A-2)

Oharrak: **Ametzaga** erreka ondoan dago. Errekari ere izena ematen dio, *Ametzaga* ez ezik, *Errotatxuko erreka* ere deitzen baitzaio. XVIII. eta XIX. mendeetan **Etzebarrimotzene** baserriari lotuta agertzen da errota hau, batzutan baserriaren errota bezala (“*Etzebarria y su molino*”), besteetan baserriaren izena erabiliz (“*molino Mochena*”).

Ahozkoa: “**Errotátzu**” 034, 036, 060

Idatzizkoa:

1704	<i>Rotabarria</i>	BFA. Fg.
1744	<i>Echebarriaga y su molino</i>	BEHA A-62/44-3 19b
1752	<i>Mochena. Echevarriaga y su molino</i>	BEHA A-62/44-3 19
1764	<i>Errotachu, molino</i>	BEHA A-81/14-19 77
1775-1831	<i>Echevarri-mochena, molino</i>	BUA 915. Hipotecas. 1775 115b
1796	<i>Mochena, molino de</i>	BFA. Fg.
1805	<i>Molino contiguo a Echevarria Mochena</i>	BFA. K. 917/4 3
1832	<i>Errotabarri, molino</i>	BFA. Bust 287/16
1847-1874	<i>Errotachu</i>	BUA 5
1854	<i>Mochena, molino</i>	BUA 946. Ced. vec.
1857	<i>Errotachu, Mochena, molino</i>	BFA. Bust 499/33
1857	<i>Errotachu</i>	BUA 1851. Padron
1859	<i>Mochena Errotachu</i>	BUA 5. Nuevo Nomenclator
1860	<i>Errotachu</i>	BUA 5. Rotul. de calles (1860)
1893	<i>Errotachu</i>	BUA 1175. Cop. de cartas
1897-98	<i>Errotachu</i>	BUA 10. Nomencl. 1897-98
1902	<i>Errotachu, cas.</i>	BAHP.N.BL 8572 127b
1922	<i>Errotachu</i>	BFA. E. KZ. C/2
1938	<i>Errotachu</i>	BUA 1685. Fich. sanit.
1944	<i>Errotachu, molino</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5

Errotazar (baserria)

Kokapena: Ezezaguna

Oharrak: Ez da bere identifikazioa eta kokapena ezagutzeko daturik aurkitu. **Errotatxu** edo **Errotabarri** baserriekin lotuta azaltzen da 1945ean: saila batez aritzean zera adierazten da, “*Miquelachuena (argomal) que formó parte de Errotabarri, antes Errotazarra*”⁹²⁸. Kontuan izan behar da, **Errotatxu** baserria ere zenbaitetan *Errotabarri* legez agertzen dela (Ik. **Errotatxu**)

Idatzizkoa:

1744	<i>Errotazarra, cas.</i>	BEHA A-62/44-3 2
1768	<i>Rotasarra, cas.</i>	BEHA A-741/48-2
1789	<i>Errotazar, cas.</i>	BFA. Bust 218/9
1790	<i>Errotazar, cas.</i>	BEHA A-741/48-2
1796	<i>Errottazarra, cas.</i>	BFA. Fg.
1807	<i>Errotazarra, cas.</i>	BFA. Bust 410/3
1945	<i>Errotazarra, cas.</i>	GJE fk:1281 L18;37

Etxebarrimotzene baserria, 1979.

Errotazar (paraje)

Kokapena: Zehaztu gabe

Oharrak: **Errotazarra** (errota) egon zen ingurua.

Idatzizkoa:

1800	<i>Errotazar, término de</i>	<i>BFA. Bust 141/2 54b</i>
1847	<i>Rotazar, jaro de</i>	<i>BUA 911/1. Actas de concil. 166b</i>
1848-1852	<i>Errotazarra, término de</i>	<i>BUA 912/2. Juic. verb. 37</i>
1663	<i>Errota carra, término que llaman de</i>	<i>BFA. K. 413/13 50b</i>
1663	<i>Herrotacarra, término de</i>	<i>BFA. K. 413/13 31b</i>
1709	<i>Errotazarra, castañal en el térm. de</i>	<i>BEHA A-82/14 3b</i>
1848	<i>Rotazar, jaro en el término de</i>	<i>BUA 911. Juicios verbales 166b</i>

Etxebarrimotzene (baserria)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-2)

Oharrak: **Ametzaga** errekatik hurbil kokatua, **Agirre** auzoko baserri historikoetakoa da. XVIII. mendetik aurrera, berari lotuta, errota bat ageri da, gaurko **Errotatxu**.Ahozkoa: **“Etxébarrimotzanè”** 034**“Etxébarrimotzenè”** 060

Idatzizkoa:

1682	<i>Juan de Anessagasti Echavarria, cas. de</i>	<i>BUA AL. 1680-1710 31b-34b</i>
1701	<i>Juan de Anesagasti Echevarria, cas. de</i>	<i>BUA AL. 1680-1710 235b-237b</i>
1704	<i>Echavarria, cas.</i>	<i>BFA. Fg.</i>
1744	<i>Echebarriaga y su molino, casseria de</i>	<i>BEHA A-62/44-3 19b</i>
1752	<i>Mochena. Echevarriaga y su molino, cas. de</i>	<i>BEHA A-62/44-3 19</i>
1753 (1754)	<i>Echavarria, cassa y caseria de</i>	<i>BFA. K. 216/1 109</i>

1753 (1754)	<i>Echevarria mocena, cassa y caseria de</i>	BFA. K. 216/1 86
1775-1831	<i>Echebarria Moychena, cas.</i>	BUA 915. Hipotecas. 1775 51b
1775-1831	<i>Echevarria Mochena, cas.</i>	BUA 915. Hipotecas. 1775 79b
1776	<i>Echevarria Moisenena, cas.</i>	BEHA A-82/9-3 48
1779	<i>Echebarria Mochena, cas.</i>	BFA. Bust 195/3 194b
1789	<i>Echevarria Mosenea, cas.</i>	BFA. Bust 218/9
1790	<i>Morsena Echevarria, casa de</i>	BEHA A-741/48-2
1795	<i>Echevarria Mochena, cas.</i>	BEHA A-62/44-3
1796	<i>Mochena, cas.</i>	BFA. Fg.
1805	<i>Echevarria Moychena, casa</i>	BFA. K. 917/4 1, 3
1836	<i>Mochena, cas.</i>	BUA 37/3. Gubernativo 71
1841	<i>Echevarria Moysena, cas.</i>	BEHA A-82/9-3 o.s.
1847-1874	<i>Echevarria mochena, cas.</i>	BUA 5
1854	<i>Echevarria mochena, cas.</i>	BUA 946. Ced. vec.
1857	<i>Echevarria mochena, cas.</i>	BUA 1851. Padron
1859	<i>Echevarri Mochena, cas.</i>	BUA 5. Nuevo Nomenclator
1860	<i>Echebarri-mochena, cas.</i>	BUA 5. Rotul. de calles (1860)
1869	<i>Echevarri-mochena, cas.</i>	BFA. Bust 424/7
1897-98	<i>Echebarri-motzena, cas.</i>	BUA 10. Nomencl. 1897-98
1910	<i>Mochena, cas.</i>	BUA 1032. Fincas rústicas
1910	<i>Mochena, cas.</i>	BUA 866. Fincas rústicas
1922	<i>Mochena, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/2
1938	<i>Echevarri-mochene, cas.</i>	BUA 1685. Fich. sanit.

Etxebarrialde (gaztainadia)

Kokapena: Zehaztu gabe

Idatzizkoa:

1753	<i>Echeuarrial-de, término de</i>	BFA. K. 216/1 11
1922	<i>Echevarrialde, castañal</i>	GJE fk:2308 L30;47

Etxezuri (baserria)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-2)

Oharrak: XIX. mendean Antonio Goitiak eraikia.

Ahozkoa: **“Etxezuri”** 029, 060

Idatzizkoa:

1847-1874	<i>Luzarraga-azecua, cas.</i>	BUA 5
1922	<i>Echezuri, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/2
1926	<i>Echezuri, cas.</i>	GJE fk:1512 L21;19
1934	<i>Echezuri, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/76
1944	<i>Echezuri, cas.</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5

Eskillaramalleta (saila)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (C-1)

Oharrak: **Zezilione** baserriari lotutako saila.

Idatzizkoa:

1910	<i>Esquilla-maleta, heredad</i>	BUA 1435. Fincas rústicas
1944	<i>Esquilla-maleta, heredad</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5
1944	<i>Ezquilla-maleta, heredad</i>	GJE fk:1134 L16;17

Fiolene (saila)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-3)

Ohar ling.: Leku-izen honetan, hiatoa apurtzeko, bokalen artean *-i-* bokal itxiren ostean epentesia txertatu da:Fiolene > *Fi3olene*Oharrak: **Arrieta** baserriaren atzealdean.Ahozkoa: “**Fi3olene**” 060

Idatzizkoa:

1910	<i>Fisalene, heredad</i>	<i>BUA 866. Fincas rústicas</i>
1944	<i>Fielena, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

Fotaurre (saila)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-3)

Oharrak: **Saitun**.Ahozkoa: “**Fotáurre**” 042**Gaztañadi** (saila)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-3)

Ohar ling.: Leku izen honetan, kontsonante palatalak amaierako bokal irekia ixtea eragin du: *-a > -e*.Gaztaña > *Gastañe*Beste izen batek *-di* atzizkia du erantsita. Atzizki honetako *-d-* > *-r-* bihurtu da, gero galteko:*Gastañe + -di > Gastañedi > Gastañeri > Gastañi*

Galera erakusten duen aldera artikuluduna da. Bukaerako bokal itxiaren ostean eta artikularen aurrean epentesia txertatu da hiatoa apurtzeko, eta bokal itxi horrek artikulua itxi du:

Gastañi + *-a > Gastañi3a > Gastañi3e*Oharrak: **Pedru** baserriaren ekialdean.Ahozkoa: “**Gastañe**” 035“**Gastañedi**” 034“**Gastañize**” 036“**Gastañadiko solué**” 006“**Gastañeri**” 060**Igartu** (baserria)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-2)

Ohar ling.: Izenaren bokal irekia, aurreko bokal itxiaren eraginez, asimilazioz, gradu batean itxi da:

*Igartu > Igertu*Oharrak: **Agirre** auzoko baserri historikoetakoa. XVIII. mendean, Aroztegi jauntxo-familiaren jabetzakoa izan zen.

Ahozkoa: **“Igartú”** 032
“Igertú” 037, 060

Idatzizkoa:

1682	<i>Ygartua, caseria de</i>	BUA AL. 1680-1710 31b-34b
1701	<i>Ygartua, cas.</i>	BUA AL. 1680-1710 235b-237b
1702	<i>Ygartua, cas.</i>	BUA AL. 1680-1710 275-281b
1704	<i>Ygartua, cas.</i>	BFA. Fg.
1733	<i>Ygartua, casa y caseria de</i>	BUA 1161/6. Cancel. de censos 80
1745-46	<i>Ygartua, cas.</i>	BFA. Fg.
1753	<i>Ygartua, caseria de</i>	BFA. K. 216/1 29b
1789	<i>Ygartua, cas.</i>	BFA. Bust 218/9
1790	<i>Ygartua, casa de</i>	BEHA A-741/48-2
1796	<i>Ugartua, cas.</i>	BFA. Fg.
1854	<i>Ygartua, cas.</i>	BUA 946. Ced. vec.
1857	<i>Ygartua, cas.</i>	BUA 1851. Padron
1859	<i>Ygartua, cas.</i>	BUA 5. Nuevo Nomenclator
1860	<i>Ygartua, cas.</i>	BUA 5. Rotul. de calles (1860)
1869	<i>Ygartua, cas.</i>	BFA. Bust 324/2
1869	<i>Ygartua, cas.</i>	BFA. Bust 324/2
1881	<i>Ygartua, cas.</i>	BUA 929
1897-98	<i>Igartua, cas.</i>	BUA 10. Nomencl. 1897-98
1910	<i>Ygartua, cas.</i>	BUA 1435. Fincas rústicas
1938	<i>Igertu, cas.</i>	BUA 1685. Fich. sanit.
1944	<i>Igartua, cas.</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5

Ingelesolo

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-3)

Ohar ling.: Izen honetan arrotza egiten den *-gl-* kontsonante multzoa saihesteko, silaba horrek duen bokala errepikatu eta kontsonante bien artean txertatu egin da (Ik. Arau morfofonologikoen atalean, anaptixia):

Inglesolo > Ingelesolo

Oharrak: **Pellune** baserriaren hegoaldean.

Ahozkoa: **“Ingelesólo”** 060

Idatzizkoa:

1910	<i>Ingles-solo, heredad</i>	BUA 866. Fincas rústicas
1944	<i>Ingueles-solo, heredad</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5

Intxausti (gaztainadia)

Kokapena: Zehaztu gabe

Ohar ling.: Ik. Hiriguneko **Intxausti** kalea.

Oharrak: **Arrietane** baserriari lotutako saila.

Idatzizkoa:

1922	<i>Ynchausti, castañal</i>	GJE fk:2308 L30;47
------	----------------------------	--------------------

Intxaurpe (saila)

Kokapena: Agirre. Zehaztu gabe.

Ohar ling.: Diptongoan dauden bokalak monoptongatu egin dira: *-au-* > *-o-*. Ostein, aurreko bokal itxiaren eraginez, asimilazioz, bokal hori itxi egin da:

Intxaurpe > *Intxorpe* > *Intxurpe*

Ahozkoa: “*Intxurpe*” 038

Idatzizkoa:
1910 *Ynchorpe, heredad* BUA 866. *Fincas rústicas*

Intxaursolo

Kokapena: Agirre; VII. mapa (A-2)

Ohar ling.: Ik. Agirreko **Intxaurpe** saila.

Oharrak: **Errotatxu** baserriaren hegoaldean, **Urubi** erreka ondoan.

Ahozkoa: “*Intxorsolò*” 036

Kalene (baserria)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-3)

Oharrak: Magdalena Portuondokoak eraikia XVIII. mendearen amaieran, berria dela adierazten baitu 1796ko fogerazioak. XIX. mendean, *Frantsesena* izenaz azaltzen da eta gaur *Kalene* legez ezagutzen da.

Ahozkoa: “*Kálene*” 037, 060
“*Frantzesené*” 040

Idatzizkoa:

1795	<i>Julianena, cas.</i>	BEHA A-62/44-3
1796	<i>Aguirre (que es nueva), cas.</i>	BFA. Fg.
1824	<i>Juliyana, cas.</i>	BEHA A-72/32
1847-1874	<i>Francesena, cas.</i>	BUA 5
1854	<i>Aguirrebecoa, cas.</i>	BUA 946. <i>Ced. vec.</i>
1857	<i>Francesena, cas.</i>	BUA 1851. <i>Padron</i>
1859	<i>Francesena, cas.</i>	BUA 5. <i>Nuevo Nomenclator</i>
1860	<i>Francesena, cas.</i>	BUA 5. <i>Rotul. de calles (1860)</i>
1881	<i>Francesena, cas.</i>	BUA 929
1897-98	<i>Francesena, cas.</i>	BUA 10. <i>Nomencl. 1897-98</i>
1922	<i>Aguirre, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/2
1922	<i>Francesena, cas.</i>	GJE fk:2308 L30;47
1934	<i>Aguirre, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/76
1938	<i>Calene, cas.</i>	BUA 1685. <i>Fich. sanit.</i>
1945	<i>Francesena, cas.</i>	GJE fk:1281 L18;37

Kanpaneta (saila)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-2, 3)

Oharrak: 1962ko GJEko erreferentziatik kokatu da, inskripzioak **Agirre** auzoko bi-dearen mendebalean eta **Bakiobidearen** iparraldean kokatzen baitu sail hau.

Idatzizkoa:

1789	<i>Campaneta, heredad</i>	BFA. <i>Bust</i> 218/9 12
1904	<i>Campaneta, heredad</i>	BAHP.N.BL 8576 23b
1944	<i>Canchaneta, heredad</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5
1962	<i>Campaneta, heredad</i>	GJE fk:12369 L147;90

Kantara (baserria)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-2)

Oharrak: XIX. mendean, Juan Leon Monasteriok eraikia **Luzarraga** gaineko harrobi edo kantararen goialdean, hemendik datorkiolarik izena baserriari.Ahozkoa: **“Kantará”** 029, 030, 038, 060

Idatzizkoa:

1827	<i>Cantaracua, cas.</i>	BEHA A-64/12-6 77b
1847-1874	<i>Cantera, cas.</i>	BUA 5
1854	<i>Cantera, cas.</i>	BUA 946. Ced. vec.
1857	<i>Cantara, cas.</i>	BUA 1851. Padron
1859	<i>Cantera, cas.</i>	BUA 5. Nuevo Nomenclator
1860	<i>Cantera, cas.</i>	BUA 5. Rotul. de calles (1860)
1869	<i>Cantara, cas.</i>	BUA 1289. Red. canon
1881	<i>Cantera, cas.</i>	BUA 929
1897-98	<i>Cantara, cas.</i>	BUA 10. Nomencl. 1897-98
1902	<i>Luzarraga-goicoa o Cantera, cas.</i>	BAHP.N.BL 8572 297
1910	<i>Cantera goicoa, cas.</i>	BUA 866. Fincas rústicas
1910	<i>Cantera, cas.</i>	GJE fk:173 L3;232
1910	<i>Luzarraga-goicoa o Cantera, cas.</i>	GJE fk:173 L3;232
1922	<i>Cantera Goicoa, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/2
1923	<i>Luzarraga goikoa ó Cantera, cas.</i>	GJE fk:173 L3;232
1934	<i>Cantera Goicoa, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/76
1938	<i>Cantara, cas.</i>	BUA 1685. Fich. sanit.
1944	<i>Luzarraga goicoa o Cantare, cas.</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5
1961	<i>Luzarraga-goicoa ó Cantera, caseria</i>	GJE fk:3337 L40;220

Kantaraburu (saila)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-2)

Oharrak: **Kantara** baserriaren goialdea.Ahozkoa: **“Kantarabúru”** 033, 060

Idatzizkoa:

1910	<i>Cantaracua, heredad</i>	BUA 866. Fincas rústicas
1910	<i>Cantera-buru, heredad</i>	BUA 866. Fincas rústicas
1944	<i>Cantera-buru, heredad</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5

Kantarape (parajea)

Kokapena: Zehaztu gabe

Oharrak: Seguruenik, **Kantara** baserriaren behealdean.

Idatzizkoa:

1895	<i>Canterape, punto de</i>	BAHP.N.BL 7550 498b
1946	<i>Canterape, término</i>	GJE fk:1511 L21;16

Kantarazarre (saila)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-4)

Oharrak: **Saitu** baserriaren ekialdean.Ahozkoa: **“Kantarasarré”** 042

Karabiondo (saila)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-3)

Ohar ling.: 'Karabi' + 'ondo'. Ik. Demiku auzoko **Karabia**.Oharrak: **Gaztañadi** eta **Kerizeta** artean, **Pellune** baserriaren iparraldean.Ahozkoa: **"Karábize"** 060

Idatzizkoa:

1910 *Carabiondo, heredad* BUA 1435. *Fincas rústicas***Kerizeta** (saila)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-3)

Oharrak: **Pellune** baserriaren behealdean, iparraldetik.Ahozkoa: **"Keríseta"** 037, 060**"Areneko larrá"** 006

Idatzizkoa:

1910 *Queriseta, heredad* BUA 866. *Fincas rústicas*
1944 *Quericeta-solo, heredad* BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5**Kurtzeanondo** (parajea)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-1)

Ohar ling.: Leku-izen honetako *-ea-* bokalak disimilatu egin dira (*-ea-* > *-ia-*). Ostean, itxitako bokalak, asimilazioz, ondokoa itxi du eta *-e-* galdu da (*-ia-* > *-ie-* > *-i-*).Kurtzeanondo > Kurtzianondo > Kurtzienondo > *Kurtzinondo*Oharrak: **Makatzaga** baserriaren iparraldean. Pertsona bat hil zeneko tokia adierazten duen gurutzak ematen dio izena parajeari. Hona hemen metalezko gurutzean ageri den mezua:*Tomas Anasagasti Auñecoetxea
68 urterekin
hemen il san
19-3-1912*Ahozkoa: **"Kurtzinondó"** 033**Kurtzio** (saila)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-3)

Oharrak: **Pellune** baserri ondoan. **Agirre** auzotik, **Pedrualderra** eta **Arane** auzora doan bide gurutzean.Ahozkoa: **"Kurtzió"** 043**Landa** (saila)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-3)

Oharrak: **Agirrebarrenengo** baserriaren behealdean, **Ametzaga** erreka ondoan.Ahozkoa: **"Lánda"** 039

Idatzizkoa:

1910 *Landa, heredad* BUA 866. *Fincas rústicas*
1923-24 *Landa, heredad* BUA 404. *Fincas rústicas*
1944 *Landa, heredad* BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5

Landabasoalde (basoa)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-3)

Oharrak: **Landabaso** baserriaren hegoaldean, erreka beste aldean.Ahozkoa: **“Landabasoálde”** 038**Larrañe** (saila)

Kokapena: Zehaztu gabe

Oharrak: **Arrieta** baserriari lotutako saila.

Idatzizkoa:

1910 *Larrane, heredad* BUA 866. *Fincas rústicas***Laumariko** (parajea)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-3)

Ohar ling.: Gutxiesteko erabiltzen zen esamoldea: *Laumarai* edo *Laumaraiko* (lau marabediko txanpona)⁹²⁹. Ahozko aldaeran, *-ai-* diptongoa monoingtatu egin da:Laumaraiko > *Laumariko*Oharrak: **Saitu** baserriaren hego-mendebalean.Ahozkoa: **“Laumarikó”** 038, 039

Idatzizkoa:

1944 *Lamaico, heredad* BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5
1984 *Lamiaco, terreno en el sitio* GJE fk:12196 L145:67**Lurgorri** (parajea)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-4)

Oharrak: **Saitu** izeneko parajearen ekialdean, **Ibarreta** eta **Tellerien** goialdean. Gaur industrialdea dago bertan eraikita.Ahozkoa: **“Lurgórrri”** 040
“Lurgorri” 042, 060

Idatzizkoa:

1836 *Lurgorri* BFA. Bust 495/84
1856 *Lurgorri, campo en* BFA. Bust 408/3 62, 68
1858 *Lurgorri, punto de* BFA. Bust 540/4 18
1892 *Lurgorri* BUA 984. *Fincas rust.1892*
1895 *Lurgorri, viña en* BAHP.N.BL 7550 414b
1904 *Lurgorri, viña en* BAHP.N.BL 8576 819b
1923 *Lurgorri* BUA 404. *Fincas rústicas*
1943 *Lurgorri, heredad en* GJE fk:852 L12:95
1944 *Lurgorri* BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5
1980 *Lurgorri, heredad en* GJE fk:10488 L111:77
1980 *Lurgorri, viña en* GJE fk:10490 L111:83

Luzarraga baserria, 1979.

Luzarraga (baserria)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-2)

Ohar ling.: ‘Lur’+ ‘za(h)ar’ + -aga (Mitzelena, *Apellidos vascos*, 1985, 123). Leku-atzizkiko -g- belarea bokal artean galdu egin da (-aga > -a).

Luzarraga > Lusarra

Oharrak: **Agirre** auzoko baserri historikoetakoa da. Baserriari buruzko lehen berria XVII. mendekoa da, baina aurretik ere, 1563an azaltzen da leku-izen hau parajea izendatzeko: Mari Juan de Çugasti, Martin de Apioça-ren emaztearen testamentuan, beste ondansun batzuen artean “*monte en Luçarraga*” delako bat aipatzen da ⁹³⁰. XVIII. mendean Aroztegi eta Mendoza familietakoa izan zen baserri hau.

Ahozkoa: “*Lusárra*” 060

Idatzizkoa:

1682	<i>Luzarraga, cas.</i>	<i>BUA AL. 1680-1710 31b-34b</i>
1682	<i>Luzarraga, casa y caseria de</i>	<i>MAHN C.C. 4228 21b-22</i>
1695	<i>Luzarraga, cas.</i>	<i>BFA. K. 3206/1</i>
1701	<i>Luzarraga, cas.</i>	<i>BUA AL. 1680-1710 235b-237b</i>
1704	<i>Luzarraga, cas.</i>	<i>BFA. Fg.</i>
1745-46	<i>Luzarraga, cas.</i>	<i>BFA. Fg.</i>
1768	<i>Luzarraga, cas.</i>	<i>BEHA A-741/48-02</i>
1775-1831	<i>Luzarraga, cas.</i>	<i>BUA 915. Hipotecas. 1775 51b</i>
1789	<i>Luzarraga, cas.</i>	<i>BFA. Bust 218/9</i>
1790	<i>Luzarraga, cas.</i>	<i>BEHA A-741/48-02</i>
1796	<i>Luzarraga, cas.</i>	<i>BFA. Fg.</i>
1831	<i>Luzarraga, cas.</i>	<i>BUA 1625. Conc. de terrenos</i>
1847-1874	<i>Luzarraga, cas.</i>	<i>BUA 5</i>

1854	<i>Luzarraga, cas.</i>	<i>BUA 946. Ced. vec.</i>
1857	<i>Luzarraga, cas.</i>	<i>BFA. Bust 593/18 2b</i>
1857	<i>Luzarraga, cas.</i>	<i>BUA 1851. Padron</i>
1857	<i>Luzarraga, cas.</i>	<i>BFA. Bust. 593/18</i>
1859	<i>Luzarraga, cas.</i>	<i>BUA 5. Nuevo Nomenclator</i>
1860	<i>Luzarraga, cas.</i>	<i>BUA 5. Rotul. de calles (1860)</i>
1895	<i>Luzarraga, cas.</i>	<i>BAHP.N.BL 7550 498b</i>
1897-98	<i>Luzarraga, cas.</i>	<i>BUA 10. Nomencl. 1897-98</i>
1910	<i>Luzarraga, cas.</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1910	<i>Luzarraga, cas.</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1922	<i>Luzarraga, cas.</i>	<i>BFA. E. KZ. C/2</i>
1938	<i>Luzarraga, cas.</i>	<i>BUA 1685. Fich. sanit.</i>

Luzarraga (parajea)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-2)

Ohar ling.: Ik. Agirre auzoko **Luzarraga** baserria.

Ahozkoa: “**Lusárra**” 060

Oharrak: **Makatzagako** magalean kokatua. Dirudienez, **Luzarraga** baserriak ematen dio izena parajeari.

Idatzizkoa:

1563	<i>Luçarraga, monte en</i>	<i>BEHA A-62/44-2 206</i>
1812	<i>Luzarraga, término</i>	<i>BUA 1625. Conc. de terrenos</i>
1816	<i>Luzarragas, término</i>	<i>BUA 1325/1. Casas extram.</i>
1934	<i>Luzarraga, heredad</i>	<i>BFA. E. KZ. C/76</i>

Makatzaga (baserria)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-2)

Ohar ling.: Leku-izen honetan, -aga leku-atzizkiko belarea bokal artean galdu egin da. Ik. Agirreko **Luzarraga**.

Makatzaga > Makatza

Oharrak: XIX. mende hasieran Juan Uriagerekak eraikia. 1846an erre egin zen baserri hau⁹³¹.

Ahozkoa: “**Makatzá**” 060

Idatzizkoa:

1827	<i>Macazaga, cas.</i>	<i>BEHA A-64/12-6 77b</i>
1831	<i>Macatzaga, cas.</i>	<i>BUA 1625. Conc. de terrenos 9-10b</i>
1846	<i>Macazaga, casa</i>	<i>BUA 39/1. Enajen. y conc. 67</i>
1847-1874	<i>Macatzaga, cas.</i>	<i>BUA 5</i>
1854	<i>Mascazaga, cas.</i>	<i>BUA 946. Ced. vec.</i>
1857	<i>Macachaga, Macacha, cas.</i>	<i>BUA 1851. Padron</i>
1859	<i>Macazaga, cas.</i>	<i>BUA 5. Nuevo Nomenclator</i>
1860	<i>Macazaga, cas.</i>	<i>BUA 5. Rotul. de calles (1860)</i>
1869	<i>Macatzaga, cas.</i>	<i>BUA 1289. Red. canon</i>
1897-98	<i>Macatzaga, cas.</i>	<i>BUA 10. Nomencl. 1897-98</i>
1903	<i>Macatzaga, cas.</i>	<i>BAHP.N.BL 8574 729</i>
1922	<i>Macatzaga, cas.</i>	<i>BFA. E. KZ. C/2</i>
1938	<i>Macacha, cas.</i>	<i>BUA 1685. Fich. sanit.</i>

931 BUA. 39/1. Enajen. y conc.; 67.

Makatzaga (parajea)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-2)

Ohar ling.: Ik. Agirre auzoko **Makatzaga** baserria.Oharrak: **Makatzaga** baserria dagoen inguruan.Ahozkoa: “**Makatzá**” 060

Idatzizkoa:

1816	<i>Macasaga, término</i>	<i>BUA 1325/1. Casas extram.</i>
1820	<i>Macasaga, término</i>	<i>BUA 1625. Conc. de terrenos</i>
1876	<i>Macazaga, término</i>	<i>BUA 1324/16. Argoma</i>
1934	<i>Macatzaga, heredad</i>	<i>BFA. E. KZ. C/76</i>
1944	<i>Macachaga, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

Makatzagaburu (basoa)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-2)

Ohar ling.: Ik. Agirre auzoko **Makatzaga** baserria. Ahozkoan, -aga leku-atzizkia galdu da, ‘-buru’ lotzean -e lotura bokala erabiltzen baita, kontsonantez bukatutako izenetan gertatzen den moduan.Oharrak: **Makatzaga** baserriaren goialdea.Ahozkoa: “**Makatzebúru**” 031

Idatzizkoa:

1827	<i>Macazaga-buru, término de</i>	<i>BEHA A-64/12-6 82</i>
1828	<i>Macatzaga buru, término de</i>	<i>BEHA A-64/12-6 46b</i>
1910	<i>Macazaburu, término de</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>

Malleta

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-3)

Oharrak: **Pellune** baserri ingurutik, **Ametzaga** erre kara bitarteko mailak. Baita, **Auzoko** baserri tik **Ettxetxubarrira** artean errepide nagusiraino daudenak ere.Ahozkoa: “**Eskilláarak**” 033
“**Málleta**” 038, 060**Mallotza** (beresia)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-3)

Oharrak: **Arrietane** baserriaren hegoaldean. Ustez, *Mallona* eta *Mallusarra* formadunak ere, toponimo bera dira, inguru berdinean daudelako.Ahozkoa: “**Mallótze**” 032
“**Mallotzá**” 039, 060

Idatzizkoa:

1901	<i>Mallosaga, heredad</i>	<i>BAHP.N.BL 8570 96</i>
1910	<i>Mallona, heredad</i>	<i>BUA 866. Fincas rústicas</i>
1910	<i>Mallucha, heredad</i>	<i>BUA 866. Fincas rústicas</i>
1910	<i>Mallusarra, heredad</i>	<i>BUA 866. Fincas rústicas</i>
1923-24	<i>Mallona, heredad</i>	<i>BUA 404. Fincas rústicas</i>
1944	<i>Mallosa, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

1944	<i>Mallotza, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>
1944	<i>Mallusarra, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

Mamatzane (saila)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-3)

Oharrak: **Agirrebarrenengo** baserriaren aurrealdea.

Ahozkoa:	“Mamatzáne”	038
	“Mamatzone”	039

Idatzizkoa:

1901	<i>Mamachena, heredad</i>	<i>BAHP.N.BL 8570 96</i>
1910	<i>Eche-Mamoserne, heredad</i>	<i>BUA 866. Fincas rústicas</i>
1944	<i>Mamachena, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

Marisolo (sola)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-2)

Oharrak: **Etxebarrimotzene** baserriaren goialdean.

Ahozkoa:	“Marisólo”	030
----------	-------------------	-----

Martinsolo (saila)

Kokapena: Zehaztu gabe

Oharrak: **Pedru** baserriari lotutako saila.

Idatzizkoa:

1910	<i>Martin-solo, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1944	<i>Martin-solo, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

Masotze (saila)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-2)

Oharrak: **Luzarraga** baserriaren behealdean.

Ahozkoa:	“Masotzé”	030, 036, 060
	“Masótze”	035

Ormaetxe (baserria)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-2)

Ohar ling.: ‘(H)orma’ + ‘etxe’. Osagaiak elkartzean, ondoan gelditu diren bokalak, -ae- > -e- bilakatu dira. Ostean, disimilazioz, -e- > -i- bihurtu da:

*Ormaetxe > Ormetxe > Ormitze*Oharrak: XIX. mendean eraikia. *Luzarraga* ere deitzen zaio; ahoz *Lusarrasarra* deitu arren, argi dago beste **Luzarraga** dela zaharragoa.

Ahozkoa:	“Ormaétze”	031
	“Órmetze”	029, 038
	“Órmitze”	033, 060
	“Lusàrrasarrá”	031, 060

Idatzizkoa:

1847-1874	<i>Luzarraga, cas.</i>	BUA 5
1881	<i>Hormaeche, cas.</i>	BUA 929
1897-98	<i>Cantarape-barri, cas.</i>	BUA 10. Nomencl.1897-98
1922	<i>Ormeche, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/2
1938	<i>Ormaetxe, cas.</i>	BUA 1685. Fich. sanit.
1934	<i>Ormeche, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/76
1944	<i>Hormaeche, cas.</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5

Pedru (baserria)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-2)

Ohar ling.: Pedro antroponimotik datorren etxe izena da. Artikuluduna zenez, horrek eragin du artikuluaen aurreko bokala disimilazioz -o > -u izatea. -dr- kontsonante taldea saihesteko, anaptixiaz, silabak duen bokala errepikatu eta tartean txertatu da:

Pedurua > Pedrua > Pedru

Oharrak: Agirre auzoko baserri historikoetakoa. XVIII. mendetik aurrera, Nardiz familiaren loturazko jabetzakoa izan zen.

Ahozkoa: **“Pedrú”** 060, 101

Idatzizkoa:

1663	<i>Pedurua, cassa y caseria de</i>	BFA. K. 413/13 32
1682	<i>Pedurua, cas.</i>	BUA AL. 1680-1710 31b-34b
1701	<i>Pedurua, cas.</i>	BUA AL. 1680-1710 235b-237b
1702	<i>Pedurua, cas.</i>	BUA AL. 1680-1710 275-281b
1704	<i>Pedrua, cas.</i>	BFA. Fg.
1729	<i>Pedurua, cas.</i>	BFA. K. 3174/6 56b
1745-46	<i>Pedurua, cas.</i>	BFA. Fg.
1753	<i>Pedurua, casa de</i>	BFA. K. 216/1 2b
1775-1831	<i>Pedurua, caseria de</i>	BUA 915. Hipotecas. 1775 45
1779	<i>Pedrua, cas.</i>	BFA. Bust 195/3 212
1789	<i>Pedrua, cas.</i>	BFA. Bust 218/9
1791	<i>Pedrua, casa caseria de</i>	BFA. K. 3163/6 12b
1791	<i>Pedurua, casa caseria de</i>	BFA. K. 3163/6 81b
1793	<i>Pedrua, cas.</i>	BFA. K. 3163/6 12b
1796	<i>Pedrua, cas.</i>	BFA. Fg.
1823	<i>Pedrua, cas.</i>	BUA 5
1824	<i>Pedrua, cas.</i>	BFA. Bust. 284/5
1847-1874	<i>Pedrua, cas.</i>	BUA 5
1851	<i>Pedrua, cas.</i>	BUA 1289
1854	<i>Pedrua, cas.</i>	BUA 946. Ced. vec.
1857	<i>Pedrua, cas.</i>	BUA 1851. Padron
1859	<i>Pedrua, cas.</i>	BUA 5. Nuevo Nomenclator
1860	<i>Pedrua, cas.</i>	BUA 5. Rotul. de calles (1860)
1897-98	<i>Pedrua/Balluena, cas.</i>	BUA 10. Nomencl.1897-98
1903	<i>Pedrua, cas.</i>	BAHP.N.BL 8574 729
1922	<i>Pedrua, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/2
1938	<i>Pedru, cas.</i>	BUA 1685. Fich. sanit.
1939	<i>Pedrua, cas.</i>	GJE fk:82 L2:98
1971	<i>Pedrua, cas.</i>	GJE fk:6276 L69:9

Pedrualde (parajea)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-2, C-2)

Ohar ling.: Ik. Agirreko **Pedru** baserria.

Oharrak: Landabasoko errekaen goialdea. Arane eta Agirre auzoetako bi errekaldeak hartzen ditu.

Ahozkoa: **“Pedruálde”** 029, 032, 037, 038, 041, 060

Idatzizkoa:

1663	<i>Pedurua, término de</i>	BFA. K. 413/13 32
1753	<i>Pedurua, heredad en</i>	BFA. K. 216/1 1
1754	<i>Pederua, heredad en</i>	BFA. K. 217/1 3b,99
1789	<i>Pedrualde, heredad en</i>	BFA. Bust 218/9 11b
1816	<i>Pedrua, término de</i>	BUA 1325/1. Casas extram.
1819	<i>Pedrua, término de</i>	BUA 1625. Conc. de terrenos
1843	<i>Pedrua, término de</i>	BUA 1625. Conc. de terrenos 14
1910	<i>Pedroalde, Pedrocondua, her.</i>	BUA 866. Fincas rústicas
1922	<i>Pedruco-ondo, robledal</i>	GJE fk:2308 L30:47
1934	<i>Pedrua, heredad en</i>	BFA. E. KZ. C/76
1944	<i>Pedroalde, heredad en</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5

Pintxes (paraje)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (C-3, D-3)

Ohar ling.: Idatzizko lehenengo aldaera ikusita, aurreko bokal itxiaren eraginez bokal irekia itxi dela uler daiteke:

Pintxas > Pintxes

Gaur egun, eta ahozko aldaerek erakusten dutenetik, kontsonantez bukatzen diren izenetan gertatzen den moduan, bokal paragogikoa hartzen hasi da.

Oharrak: Paraje hau oso garai goiztiarretan agertzen da dokumentatua. Zenbait base-riren sailak (Agirre, Pellune, Arrietane, Etxerre, Foteroane, Etxezuri) aurkitzen dira paraje honetan.

Ahozkoa: **“Píntzes”** 029, 030, 038, 042
“Píntzese” 025, 038, 060

Idatzizkoa:

1643	<i>Pinchas, jaral en</i>	BFA. Bust 180/23
1790	<i>Pinches, heredad en</i>	BEHA A-741/48-02
1842	<i>Pinches</i>	BUA 920. Actas de concil. 113b
1775-1831	<i>Pinches, tierra llamada</i>	BUA 915. Hipotecas. 1775 40b
1789	<i>Pinches, heredad de</i>	BFA. Bust 218/9 12
1790	<i>Pinches, tierras llamadas de</i>	BEHA A-741/48-2
1901	<i>Pentes, heredad</i>	BAHP.N.BL 8570 96
1904	<i>Pinches, heredad</i>	BAHP.N.BL 8576 23b
1910	<i>Pentes, heredad</i>	BUA 866. Fincas rústicas
1910	<i>Pintes, heredad</i>	BUA 866. Fincas rústicas
1910	<i>Pinche, heredad</i>	BUA 1435. Fincas rústicas
1910	<i>Pinches, heredad</i>	BUA 1435. Fincas rústicas
1923-24	<i>Pinches, heredad</i>	BUA 404. Fincas rústicas
1944	<i>Pintes, heredad</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5
1944	<i>Pinches, heredad</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5
1944	<i>Pinche, heredad</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5
1945	<i>Pinches, heredad</i>	GJE fk:83 L2:102

Pintxesgane (saila)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-3)

Oharrak: Kalene baserriaren ekialdean, **Pintxes** gainean.

Ahozkoa: **“Píntzégáne”** 040

Sagargane (parajea)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-2, D-3)

Oharrak: **Igartu** baserriaren goialdea, hegoaldetik.Ahozkoa: **“Sagargané”** 029, 030, 032, 033,
037, 060

Idatzizkoa:

1944 *Sagargane, heredad* BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5**Saitu / Foteroane** (baserriak)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-3)

Ohar ling.: Bokal itxi palatalak herskariaren bustidura eragin du. Aldaera busti hauek XX. mendearen hasiera ingurutik jaso izan dira.

*Saitu > Saitzu*Oharrak: Bermeotik abiatuta, **Agirre** auzoaren hasieran, **Saitu** izeneko parajea, kokatuak:*“La zona rural para los efectos comienza (en) Aguirres, (en) el caserío Foteruena”* ⁹³²

Gaur zutik bat gelditzen bada ere, bi baserri izan ziren, bata bestearen ondoan, bien erditik *Agirre* auzoko bidea igarotzen zelarik. Zaharrena, *Saitu*, gaur zutik dagoena da, Vicente Galarzak XIX. mendearen erdian eraikia. Bestea, gaur txaletak dauden tokian zegoena, *Foteroane* izenez ezaguna (“fotak” egiten zirelako bertan), zerbait beranduxeago erai-ki zen, 1869 inguruan. Baserri biak agertzen dira dokumentazioan *Saitu* izenez. Beste izenak, *Galarza*, *Igartua* eta *Aguirre-becoa* gaur zutik dagoenari dagozkio; *Vaporenecua* eta *Saituchu*, berriz, desagertutakoari. Nahasmena handitzeko, gaurko ahozko erabileran, *Foteroane* izena zutik dagoen baserriari ere egokitzen zaio.

Ahozkoa: **“Poteruné”** 040
“Potoné” 029, 032, 060
“Saitzú” 032

Idatzizkoa:

1847-1874	<i>Zaituchu, cas.</i>	BUA 5
1847-1874	<i>Zaytueta, cas.</i>	BUA 5
1857	<i>Galarza, cas.</i>	BUA 1851. Padron
1859	<i>Galarza, casa nueva de</i>	BUA 5. Nuevo Nomenclator
1860	<i>Zaitua, cas.</i>	BUA 5. Rotul. de calles (1860)
1881	<i>Saitua, cas.</i>	BUA 929
1895	<i>Saitua, cas.</i>	BUA 929 o.s.
1897-98	<i>Aguirre-becoa, Zaitua, cas.</i>	BUA 10. Nomencl. 1897-98
1897-98	<i>Vaporenecua, cas.</i>	BUA 10. Nomencl. 1897-98
1899	<i>Foteruena, cas.</i>	BUA 1250/7. Perros
1899	<i>Vaforenecua, cas.</i>	BUA 1250/7. Perros
1900	<i>Saitua-becoa, cas.</i>	BAHP.N.BL 8361 1401
1904	<i>saitu, cas.</i>	BAHP.N.BL 8576 573b
1910	<i>Saichu, cas.</i>	BUA 866. Fincas rústicas
1910	<i>Saitua, cas.</i>	BUA 1435. Fincas rústicas
1922	<i>Zaitua, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/2
1938	<i>Igartua, cas.</i>	BUA 1685. Fich. sanit.
1944	<i>Saitua, cas.</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5

Saitu (parajea)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-3)

Ohar ling.: Ik. Agirre auzoko **Saitu** baserria.

Oharrak: Oso garai goiztarretan dokumentatua, paraje honetan, mahastiak ziren nagusi XVII. eta XVIII. mendeetan. XIX. mendean bi baserri eraiki ziren bertan (Ik. **Saitu** / **Foteroane**)

Ahozkoa: **“Saitúa”** 040

Idatzizkoa:

1591	<i>Saytua, término de</i>	BEHA A-62/44-2 231b
1610	<i>Saitua, viña en</i>	BEHA A-62/44-2 269-269b
1618	<i>Saytua</i>	BUA 1161/6. Cancel. de censos 96
1659	<i>Zaytua</i>	BFA. K. 127/7 40
1663	<i>Saytua, término de</i>	BFA. K. 413/13 32b
1666	<i>Saitua, viña en</i>	BFA. Bust 100/52 11
1701	<i>Saitua, heredad en</i>	BUA 922. Extracc. de castaña 143
1740	<i>Saytua, viñas en</i>	BEHA A-72/33
1746	<i>Saitua, biña en el térm. de</i>	BEHA A-81/13-1 5
1768	<i>Saitua, viña en</i>	BEHA A-741/48-2
1775-1831	<i>Saytuas, término de</i>	BUA 915. Hipotecas. 1775 102
1781	<i>Saitua, heredad en</i>	BEHA A-72/33
1789	<i>Saitia, heredad en</i>	BFA. Bust 218/9 12
1790	<i>Saitua, heredad en</i>	BEHA A-741/48-2
1791	<i>Saitua, heredad en</i>	BFA. K. 3163/6 14
1800	<i>Sayttua, viñas en</i>	BUA 972/1. Escrituras censales 131
1804	<i>Saitua, heredad en</i>	BEHA A-700/10-2
1810	<i>Saitua, viña en</i>	BFA. Bust 603/22
1814	<i>Zaytua, viñedo en</i>	BEHA A-67/24-3
1836	<i>Saituas, término de</i>	BUA 37/3. Gubernativo 62
1894	<i>Saitua, término de</i>	BAHP.N.BL 7549 128b
1895	<i>Zaituas, heredad en</i>	BAHP.N.BL 7551 1031b
1896	<i>Saituas, heredad en</i>	BAHP.N.BL 7553 948-974b, 1556b
1904	<i>Saitua, término de</i>	BAHP.N.BL 8576 573b
1922	<i>Saitua, heredad en</i>	BFA. E. KZ. C/2
1924-9	<i>Saitua, término de</i>	Hip.Jb 577/39 4b
1928	<i>Saitua</i>	BIBL ZbA2 591
1934	<i>Saitua, término de</i>	BFA. E. KZ. C/76
1944	<i>Saitua, término de</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5

Solobiribille

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-3)

Ohar ling.: ‘Solo’ + ‘biribil’. Kontsonantez bukatzen diren izenetan gertatzen den moduan bokal paragogikoa hartzen du.

Oharrak: **Saitu** baserriaren mendebaldean.Ahozkoa: **“Solóbiribillè”** 038

Idatzizkoa:

1910	<i>Solobiribille, heredad</i>	BUA 866. Fincas rústicas
1944	<i>Soloberille, heredad</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5

Tontorre (saila)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-4)

Ohar ling.: Kontsonantez amaitutako izena denez, bokal paragogikoa erakusten du.

Oharrak: **Lurgorri**, **Ibarreta** gainean.Ahozkoa: “**Tontorré**” 042

Idatzizkoa:

1904	<i>Tontorre, heredad</i>	<i>Amill. 2</i>
1922	<i>Tontorre, heredad</i>	<i>BFA. E. KZ. C/2</i>
1944	<i>Tontorre, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

Txaoleta (parajea)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (C-1)

Ohar ling.: Osagai hau daukaten izenek agerraldi zaharrenetan ez dute /b/ fonema erakusten, bokal arteko fonema frikari biezpainkari ahostun hau, XIX. mendearen erditik aurrera hasi da jasotzen.

Oharrak: **Zumarrietako landaren** mendebaldean, **San Pelaio** aldeko isurian. XIX. mendean, inguru honetan bi baserri eraiki ziren, **Txaoletabeko** eta **Txaoletagoiko**.

Idatzizkoa:

1731	<i>Chaoletta, montes de</i>	<i>BFA. K. 3583/1 58</i>
1754-57	<i>Chaoleta, montazgo</i>	<i>BFA. K. 165/3 7</i>
1843	<i>Chaoletabarrena</i>	<i>BUA 1289/2. Montazgos 105</i>
1855	<i>Chaoletape</i>	<i>BUA 39/29. Acreeedores</i>
1860	<i>Chavoleta-barrena</i>	<i>BUA 1289/12. Leñas (1862)</i>

Txaoletabeko / Zezilione (baserria)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (C-1)

Ohar ling.: Ik. Agirre auzoko **Txaoleta** parajea.

Oharrak: XIX. mendean Zezilio Telletxeak eraikia.

Ahozkoa: “**Sisilione**” 001, 029“**Sesilione**” 060“**Sisiliune**” 146

Idatzizkoa:

1847-1874	<i>Chaoleta becoa, cas.</i>	<i>BUA 5</i>
1854	<i>Chaoleta, cas.</i>	<i>BUA 946. Ced. vec.</i>
1859	<i>Sicilio Chaoleta Becoa, cas.</i>	<i>BUA 5. Nuevo Nomenclator</i>
1860	<i>Chaoleta-becoa, cas.</i>	<i>BUA 5. Rotul. de calles (1860)</i>
1881	<i>Paulogorri, cas.</i>	<i>BUA 929</i>
1897-98	<i>Chaboleta-becoa, Paulogorri-barria, cas.</i>	<i>BUA 10. Nomencl. 1897-98</i>
1902	<i>Chaboleta-becoa, perten. de</i>	<i>BAHP.N.BL 8572 688b</i>
1922	<i>Chavoleta Becoa, cas.</i>	<i>BFA. E. KZ. C/2</i>
1934	<i>Chaboleta Becoa, cas.</i>	<i>BFA. E. KZ. C/76</i>
1938	<i>Chavoleta-becoa, cas.</i>	<i>BUA 1685. Fich. sanit.</i>
1944	<i>Chavoleta-becoa, cas.</i>	<i>GJE fk:1134 L16;17</i>
1967	<i>Boleta, caserios</i>	<i>GJE fk:4846 L54;232</i>
1967	<i>Paulo-goiri, caserios</i>	<i>GJE fk:4846 L54;232</i>

Txaoletagoiko (Paulogorri) baserria, 1981.

Txaoletaerdiko (saila)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (C-1)

Ohar ling.: Ik. Agirre auzoko **Txaoleta** parajea.

Oharrak: **Paulogorri** inguruan.

Idatzizkoa:

1910	<i>Chaboleta-erdicoa, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1951	<i>Chaboleta erdiena, heredad</i>	<i>GJE fk:2326 L30;121</i>

Txaoletagoiko / Paulogorri (baserria)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (C-1)

Ohar ling.: Ik. Agirre auzoko **Txaoleta** parajea.

Oharrak: XIX. mendean Pablo Telletxeak eraikia.

Ahozkoa:	“Paulogórri”	029
	“Paulogórrizene”	060, 130, 164

Idatzizkoa:

1823	<i>Goicoganecua, cas.</i>	<i>BUA 5. Riqueza territorial 27</i>
1827	<i>Paulogorri, cas.</i>	<i>BEHA A-64/12-6 77b</i>
1847-1874	<i>Chaoleta Goicua, Paulo Gorri, cas.</i>	<i>BUA 5</i>

1854	<i>Chaoleta, cas.</i>	BUA 946. <i>Ced. vec.</i>
1857	<i>Chaoleta, cas.</i>	BUA 1851. <i>Padron</i>
1859	<i>Paulo Gorri Chaoleta Goicoa, cas.</i>	BUA 5. <i>Nuevo Nomenclator</i>
1860	<i>Chaoleta-goicoa, cas.</i>	BUA 5. <i>Rotul. de calles (1860)</i>
1867	<i>Pablo Gorri, Paulo Gorri, cas.</i>	BUA 38/1. <i>Leña 3, 10</i>
1869	<i>Chavoleta, cas.</i>	BUA 1289. <i>Red. canon</i>
1876	<i>Pablo Gorri, cas.</i>	BUA 38. <i>Leña</i>
1881	<i>Paulogorri, cas.</i>	BUA 929
1884-85	<i>Pablo Gorri, cas.</i>	BUA 36/2. <i>Leña</i>
1895	<i>Paulogorri, Cantalabbarri, cas.</i>	BUA 929
1897-98	<i>Chaboleta-goicoa, Paulogorri, cas.</i>	BUA 10. <i>Nomenc. 1897-98</i>
1922	<i>Chavoleta Goicoa, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/2
1934	<i>Chaboleta Goicoa, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/76
1938	<i>Chavoleta-goicoa, cas.</i>	BUA 1685. <i>Fich. sanit.</i>
1951	<i>Chaboleta-goicua, cas.</i>	GJE <i>fk:2326 L30;121</i>
1967	<i>Boleta, caserios</i>	GJE <i>fk:4846 L54;232</i>
1967	<i>Paulo-goiri, caserios</i>	GJE <i>fk:4846 L54;232</i>

Txapustibarrena (saila)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-2)

Oharrak: **Makatzaga** baserriaren hegoaldean.Ahozkoa: “*Tzapòstibárrena*” 035**Txapustitxu** (saila)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (D-2)

Oharrak: **Makatzaga** baserriaren behealdean.Ahozkoa: “*Tzapústitxu*” 029, 060
“*Sapústitxu*” 029**Zumarrietape** (parajea)

Kokapena: Agirre; IV. mapa (C-1)

Oharrak: **Zumarrietako landaren** beheko aldea. Isurialde bietan, mendebaldekoan eta ekialdekoan, aurkitzen da toponimo hau.Ahozkoa: “*Sumárretape*” 147

Idatzizkoa:

1856	<i>Zumarrietape</i>	BUA 39/3. <i>Enajen. y conc.</i>
1895	<i>Zumarrietape, heredad</i>	BAHP.N.BL 7550 260b
1910	<i>Zumarrietape, monte calvo</i>	BUA 866. <i>Fincas rústicas</i>
1910	<i>Zumarrietape, monte calvo</i>	BUA 1032. <i>Fincas rústicas</i>
1927-32	<i>Zumarretako landaspi</i>	BakUA 1/20
1939	<i>Zumarrietape, monte titulado</i>	GJE <i>fk:50 L1;208</i>